

II

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόταση κανονισμού (ΕΚ) του Συμβουλίου σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας των κοινών τέκνων

(1999/C 247 E/01)

COM(1999) 220 τελικό — 1999/0110(CNS)

(Υποβληθείσα από την Επιτροπή στις 26 Μαΐου 1999)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 61 στοιχείο γ),

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,

Εκτιμώντας:

- (1) ότι η Ένωση έθεσε ως στόχο να διατηρήσει και να αναπτύξει ένα χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης μέσα στον οποίο εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων· ότι, προκειμένου να δημιουργήσει σταδιακά έναν τέτοιο χώρο, η Κοινότητα θεσπίζει, μεταξύ άλλων, μέτρα στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις, τα οποία είναι απαραίτητα για την καλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς·
- (2) ότι η καλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς απαιτεί τη βελτίωση και επιτάχυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των δικαστικών αποφάσεων σε αστικές υποθέσεις·
- (3) ότι το θέμα αυτό υπάγεται στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις, κατά την έννοια του άρθρου 65 της συνθήκης·
- (4) ότι οι διαφορές των εθνικών κανόνων δικαιοδοσίας και αναγνώρισης δυσχεραίνουν την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων καθώς και την καλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς· ότι, συνεπώς, δικαιολογείται η θέσπιση διατάξεων που επιτρέπουν την ενοποίηση των κανόνων σύγκρουσης αρμοδιότητας σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας με σκοπό την απλούστευση των διατυπώσεων για την ταχεία και απλή αναγνώριση των αποφάσεων και την εκτέλεσή τους·
- (5) ότι, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας και την αρχή της αναλογικότητας όπως διατυπώνονται στο άρθρο 5 της συνθήκης, οι στόχοι του παρόντος κανονισμού δεν μπορούν

να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και, συνεπώς, δύνανται να επιτευχθούν μόνο σε κοινοτικό επίπεδο· ότι ο παρών κανονισμός περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο επίπεδο για την επίτευξη αυτών των στόχων και δεν υπερβαίνει τα όρια που απαιτούνται προς τον σκοπό αυτό·

- (6) ότι το Συμβούλιο, με την πράξη της 28ης Μαΐου 1998⁽¹⁾, κατάρτισε το κείμενο μιας σύμβασης σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και συνέστησε την αποδοχή της από τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς κανόνες εκάστου· ότι η σύμβαση αυτή δεν τέθηκε σε ισχύ· ότι πρέπει να εξασφαλιστεί ότι θα δοθεί συνέχεια στα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν στο πλαίσιο της σύναψης της σύμβασης· ότι, συνεπώς, το ουσιαστικό περιεχόμενο της περιλαμβάνεται σε μεγάλη έκταση στον παρόντα κανονισμό·
- (7) ότι, για να επιτευχθεί ο στόχος της ελεύθερης κυκλοφορίας των δικαστικών αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας στο πλαίσιο της Κοινότητας, είναι αναγκαίο και ενδεδειγμένο να πραγματοποιείται η διασυνοριακή αναγνώριση των δικαιοδοσιών και των αποφάσεων σχετικά με τη λύση του συζυγικού δεσμού και τη μέριμνα των κοινών τέκνων, με μια δεσμευτική κοινοτική πράξη που θα ισχύει άμεσα·
- (8) ότι το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού πρέπει να περιλαμβάνει τις «αστικές διαδικασίες», καθώς και άλλες, μη δικαστικές, διαδικασίες που ισχύουν για θέματα γάμου σε ορισμένα κράτη μέλη, με εξαίρεση τις διαδικασίες καθαρά θρησκευτικού χαρακτήρα· ότι, για το λόγο αυτό, το κείμενο πρέπει να διευκρινίζει ότι ο όρος «δικαστήρια» περιλαμβάνει τις δικαστικές ή μη αρχές που είναι αρμόδιες σε θέματα γάμου·
- (9) ότι ο παρών κανονισμός πρέπει να περιορίζεται στις διαδικασίες που αφορούν αμιγώς τη λύση ή την ακύρωση του συζυγικού δεσμού, και ότι, συνεπώς, η αναγνώριση των αποφάσεων δεν αφορά θέματα όπως η υπαιτιότητα των συζύγων, οι περιουσιακές συνέπειες του γάμου και οι υποχρεώσεις διατροφής ή άλλα ενδεχόμενα συναφή θέματα, ακόμη και αν συνδέονται με τις προαναφερόμενες διαδικασίες·

⁽¹⁾ ΕΕ C 221 της 16.7.1998, σ.1.

- (10) ότι, όσον αφορά τη γονική μέριμνα, δεδομένου ότι πρόκειται για διαδικασίες που συνδέονται στενά με διαδικασία διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου, τα εμπλεκόμενα τέκνα είναι τα κοινά τέκνα των συζύγων· ότι η ίδια η έννοια της «γονικής μέριμνας» πρέπει να διευκρινίζεται από το εσωτερικό δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο εξετάζεται το θέμα της μέριμνας·
- (11) ότι τα επιλεγέντα κριτήρια προσδιορισμού της δικαιοδοσίας πρέπει να βασίζονται στην αρχή ότι πρέπει να υπάρχει ένας πραγματικός σύνδεσμος μεταξύ του ενδιαφερόμενου και του κράτους μέλους που έχει τη δικαιοδοσία· ότι η απόφαση να συμπεριληφθούν ορισμένα κριτήρια οφείλεται στο γεγονός ότι αυτά υφίστανται σε διάφορες εσωτερικές έννομες τάξεις και ότι γίνονται δεκτά από τα όλα κράτη μέλη·
- (12) ότι ένας από τους κινδύνους που πρέπει να ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο της προστασίας των κοινών τέκνων σε καταστάσεις συζυγικής κρίσης είναι ο κίνδυνος ενός εκ των γονέων να μετακινήσει διεθνώς το τέκνο· ότι, συνεπώς, η νόμιμη συνήθης διαμονή διατηρείται ως κριτήριο δικαιοδοσίας στις περιπτώσεις όπου, λόγω της μετακίνησης του τέκνου ή της παράνομης μη επιστροφής του, υπάρχει εκ των πραγμάτων μεταβολή της συνήθους διαμονής·
- (13) ότι ο όρος «απόφαση» αφορά μόνο τις θετικές αποφάσεις, δηλαδή εκείνες που κατέληξαν σε διαζύγιο, δικαστικό χωρισμό ή ακύρωση του γάμου· ότι τα δημόσια έγγραφα που έχουν εκδοθεί και είναι εκτελεστά στο κράτος μέλος προέλευσης εξομοιώνται με τέτοιες αποφάσεις·
- (14) ότι η αναγνώριση και εκτέλεση των αποφάσεων που εκδίδονται από τα δικαστήρια των κρατών μελών πρέπει να βασίζεται στην αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης· ότι, για το σκοπό αυτό, οι λόγοι μη αναγνώρισης περιορίζονται στο ελάχιστο αναγκαίο· ότι η διαδικασία αυτή πρέπει ωστόσο να συνεπάγεται δυνατότητες προσφυγής ώστε να εξασφαλίζεται η τήρηση της δημόσιας τάξης του κράτους μέλους όπου ζητείται η αναγνώριση και των δικαιωμάτων της άμυνας και των ενδιαφερόμενων, ώστε να αποφεύγεται η αναγνώριση ασυμβίβαστων αποφάσεων·
- (15) ότι το κράτος όπου ζητείται η αναγνώριση δεν πρέπει να ερευνά ούτε την δικαιοδοσία του κράτους προέλευσης ούτε την ουσία της απόφασης·
- (16) ότι δεν πρέπει να απαιτείται καμία διαδικασία για την ενημέρωση, σε ένα κράτος μέλος, των στοιχείων των ληξιαρχικών βιβλίων, μετά από σχετική τελεσίδικη απόφαση εκδοθείσα σε άλλο κράτος μέλος·
- (17) ότι οι διατάξεις της συμφωνίας που συνάφθηκε το 1931 από τα σκανδιναβικά κράτη πρέπει να μπορούν να εφαρμοσθούν μέσα στο όρια που θέτει ο παρών κανονισμός·
- (18) ότι η Πορτογαλία, η Ιταλία και η Ισπανία συνήψαν διεθνείς συμφωνίες (concordats) πριν από τη ρύθμιση αυτών των θεμάτων στη συνθήκη· ότι πρέπει να αποφευχθεί η παραβίαση
- από αυτά τα κράτη μέλη των διεθνών τους υποχρεώσεων έναντι της Αγίας Έδρας·
- (19) ότι τα κράτη μέλη παραμένουν ελεύθερα να καθορίζουν μεταξύ τους τις πρακτικές λεπτομέρειες εφαρμογής του κανονισμού επί όσο διάστημα δεν έχουν ληφθεί σχετικά κοινοτικά μέτρα·
- (20) ότι το Συμβούλιο διατηρεί την αρμοδιότητα να αποφασίζει σχετικά με τις τροποποιήσεις των καταλόγων των αρμόδιων δικαστηρίων μετά από αίτηση του οικείου κράτους μέλους·
- (21) ότι, το αργότερο πέντε έτη μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή πρέπει να εξετάσει την εφαρμογή του με σκοπό να προτείνει, εφόσον συντρέχει λόγος, τις αναγκαίες τροποποιήσεις·
- (22) ότι, σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 των πρωτοκόλλων σχετικά με τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας και σχετικά με τη θέση της Δανίας, αυτά τα κράτη δεν συμμετέχουν στη θέσπιση του παρόντος κανονισμού· ότι, κατά συνέπεια, ο παρών κανονισμός δεν δεσμεύει ούτε το Ηνωμένο Βασίλειο, ούτε την Ιρλανδία, ούτε τη Δανία και δεν ισχύει έναντι αυτών,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 1

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται:

- στις αστικές διαδικασίες που αφορούν το διαζύγιο, το δικαστικό χωρισμό και την ακύρωση του γάμου των συζύγων·
- στις αστικές διαδικασίες που αφορούν τη γονική μέριμνα των κοινών τέκνων των συζύγων συνεπεία της αναφερόμενης στο στοιχείο α) αγωγής που αφορά τις γαμικές σχέσεις.

2. Εξομοιώνται προς τις ενώπιον δικαστηρίου διαδικασίες οι λοιπές διαδικασίες που αναγνωρίζονται επίσημως σε ένα κράτος μέλος. Ο όρος «δικαστήρια» συμπεριλαμβάνει κάθε αρμόδια επί του θέματος αρχή των κρατών μελών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

ΤΜΗΜΑ 1

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 2

Διαζύγιο, δικαστικός χωρισμός και ακύρωση του γάμου

Διεθνή δικαιοδοσία σε θέματα διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού και ακύρωσης του γάμου των συζύγων έχουν τα δικαστήρια του κράτους μέλους:

α) στο έδαφος του οποίου βρίσκεται:

- η συνήθης διαμονή των συζύγων, ή
- η τελευταία συνήθης διαμονή των συζύγων στο μέτρο που ένας των συζύγων έχει αυτή τη διαμονή, ή
- η συνήθης διαμονή του εναγομένου, ή
- σε περίπτωση κοινής αιτήσεως, η συνήθης διαμονή του ενός ή του άλλου των συζύγων, ή
- η συνήθης διαμονή του ενάγοντος εάν είχε αυτή τη διαμονή επί τουλάχιστον ένα χρόνο πριν από την αγωγή, ή
- η συνήθης διαμονή του ενάγοντος εάν είχε αυτή τη διαμονή επί τουλάχιστον έξι μήνες αμέσως πριν από την κατάθεση της αγωγής και αν είναι υπήκοος του εν λόγω κράτους μέλους·

β) της ιθαγένειας των δύο συζύγων.

Άρθρο 3

Γονική μέριμνα

1. Τα δικαστήρια κράτους μέλους που έχουν δικαιοδοσία δυνάμει του άρθρου 2 επί αγωγής διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης ενός γάμου έχουν διεθνή δικαιοδοσία επί θεμάτων που αφορούν τη γονική μέριμνα τέκνου των συζύγων, εφόσον αυτό έχει συνήθη διαμονή στο ίδιο αυτό κράτος μέλος.

2. Όταν το τέκνο δεν έχει συνήθη διαμονή στο κράτος μέλος που αναφέρεται στην παράγραφο 1, οι αρχές του εν λόγω κράτους έχουν διεθνή δικαιοδοσία επί του θέματος αυτού, εφόσον το τέκνο έχει συνήθη διαμονή σε ένα από τα κράτη μέλη και:

- α) τουλάχιστον ένας εκ των συζύγων έχει την γονική μέριμνα έναντι του τέκνου και
- β) η διεθνής δικαιοδοσία των δικαστηρίων έχει γίνει δεκτή από τους συζύγους και συνάδει προς τα μείζονα συμφέροντα του τέκνου.

3. Η διεθνής δικαιοδοσία που προβλέπεται στις παραγράφους 1 και 2 παύει:

- α) μόλις καταστεί τελεσίδικη η απόφαση που δέχεται ή απορρίπτει την αγωγή διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου, ή
- β) στις περιπτώσεις όπου κατά την ημερομηνία που αναφέρεται στο στοιχείο α) εκκρεμεί δίκη σχετική με τη γονική μέριμνα, μόλις καταστεί τελεσίδικη η απόφαση επί της εν λόγω δίκης, ή
- γ) στις περιπτώσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β) μόλις περατωθεί η δίκη για άλλο λόγο.

Άρθρο 4

Απαγωγή παιδιών

Τα αρμόδια, κατά την έννοια του άρθρου 3, δικαστήρια, ασκούν τη διεθνή δικαιοδοσία τους σύμφωνα με τη σύμβαση της Χάγης, της 25ης Οκτωβρίου 1980, περί των αστικών θεμάτων σχετικά με τη διεθνή απαγωγή παιδιών, και ιδίως με τα άρθρα 3 και 16 της σύμβασης αυτής.

Άρθρο 5

Ανταγωγή

Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η κύρια αγωγή βάσει των άρθρων 2 έως 4 είναι αρμόδιο και για την ανταγωγή, στο μέτρο που αυτή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 6

Μετατροπή του δικαστικού χωρισμού σε διαζύγιο

Με την επιφύλαξη του άρθρου 2, το δικαστήριο του κράτους μέλους το οποίο εξέδωσε απόφαση επί του δικαστικού χωρισμού είναι επίσης αρμόδιο για να μετατρέψει την απόφαση αυτή σε διαζύγιο, εφόσον το προβλέπει το δίκαιο του οικείου κράτους μέλους.

Άρθρο 7

Αποκλειστική δικαιοδοσία βάσει των άρθρων 2 έως 6

Σύζυγος που:

- α) έχει τη συνήθη διαμονή του στο έδαφος κράτους μέλους, ή
- β) έχει την ιθαγένεια κράτους μέλους,

μπορεί να εναχθεί σε άλλο κράτος μέλος μόνον δυνάμει των άρθρων 2 έως 6.

Άρθρο 8

Επικουρικές δικαιοδοτικές βάσεις

1. Εφόσον ουδέν δικαστήριο ενός κράτους μέλους έχει διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει των άρθρων 2 έως 6, η διεθνής δικαιοδοσία ρυθμίζεται, σε κάθε κράτος μέλος, από το δίκαιο του κράτους αυτού.

2. Κάθε υπήκοος κράτους μέλους που έχει συνήθη διαμονή στο έδαφος άλλου κράτους μέλους μπορεί να επικαλείται, όπως οι ημεδαποί, τους κανόνες δικαιοδοσίας που εφαρμόζονται στο εν λόγω κράτος κατά εναγομένου που δεν έχει συνήθη διαμονή στο έδαφος ενός κράτους μέλους και που δεν έχει την ιθαγένεια ενός κράτους μέλους.

ΤΜΗΜΑ 2

ΕΡΕΥΝΑ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΚΤΟΥ

Άρθρο 9

Έρευνα της διεθνούς δικαιοδοσίας

Δικαστήριο κράτους μέλους αποφαινεται αυτεπαγγέλτως την έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας του, όταν επιλαμβάνεται υποθέσεως για την οποία η δικαιοδοσία του δεν στηρίζεται στους όρους του παρόντος κανονισμού και για την οποία δικαστήριο άλλου κράτους μέλους έχει διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 10

Έρευνα του παραδεκτού

1. Όταν ο εναγόμενος δεν παρίσταται, η αρμόδια αρχή υποχρεούται να αναστείλει τη διαδικασία μέχρις ότου εξακριβωθεί ότι ο εναγόμενος αυτός ήταν σε θέση να παραλάβει το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο εντός της αναγκαίας για την άμυνά του προθεσμίας ή ότι καταβλήθηκε κάθε επιμέλεια για το σκοπό αυτό.

2. Οι εθνικές διατάξεις που μεταφέρουν στο εσωτερικό δίκαιο την οδηγία του Συμβουλίου για την επίδοση και την κοινοποίηση στα κράτη μέλη δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις εφαρμόζονται, αντί των διατάξεων της παραγράφου 1, εάν το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης έπρεπε να διαβιβασθεί στην αλλοδαπή κατ' εφαρμογή της οδηγίας αυτής.

Μέχρι την έναρξη ισχύος των εθνικών διατάξεων που μεταφέρουν στο εσωτερικό δίκαιο την εν λόγω οδηγία, εφαρμόζονται οι διατάξεις της σύμβασης της Χάγης της 15ης Νοεμβρίου 1965 σχετικά με την επίδοση και την κοινοποίηση στο εξωτερικό δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις, εάν το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης έπρεπε να διαβιβασθεί στην αλλοδαπή κατ' εφαρμογή της συμβάσεως αυτής.

ΤΜΗΜΑ 3

ΕΚΚΡΕΜΟΔΙΚΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΑΓΩΓΕΣ

Άρθρο 11

1. Αν έχουν ασκηθεί αγωγές με το ίδιο αντικείμενο και εκ της ίδιας αιτίας μεταξύ των αυτών διαδικών ενώπιον δικαστηρίων διαφόρων κρατών μελών, κάθε δικαστήριο εκτός εκείνου που έχει πρώτο επιληφθεί, αναστέλλει αυτεπάγγελτα τη διαδικασία του μέχρι να διαπιστωθεί η διεθνής δικαιοδοσία του δικαστηρίου που επελήφθη πρώτο.

2. Αν έχουν ασκηθεί αγωγές διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού και ακύρωσης του γάμου των συζύγων, οι οποίες δεν έχουν το ίδιο αντικείμενο ούτε την ίδια αιτία, μεταξύ των ιδίων διαδικών ενώπιον δικαστηρίων διαφόρων κρατών μελών, το δικαστήριο το οποίο επιλαμβάνεται μεταγενέστερα αναστέλλει αυτεπάγγελτα τη διαδικασία έως ότου διαπιστωθεί η διεθνής δικαιοδοσία του δικαστηρίου που έχει πρώτο επιληφθεί.

3. Όταν διαπιστωθεί η διεθνής δικαιοδοσία του πρώτου επιληφθέντος δικαστηρίου, κάθε δικαστήριο που επελήφθη μεταγενέστερα αποφαινεται περί της ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας του υπέρ αυτού του δικαστηρίου.

Στην περίπτωση αυτή, ο διάδικος που άσκησε την αγωγή ενώπιον του δικαστηρίου που επιλαμβάνεται μεταγενέστερα μπορεί να ασκήσει την αγωγή ενώπιον του δικαστηρίου που επελήφθη πρώτο.

ΤΜΗΜΑ 4

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Άρθρο 12

Σε επείγουσες περιπτώσεις, οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού δεν εμποδίζουν τα αρμόδια δικαστήρια κράτους μέλους να λαμβάνουν ασφαλιστικά μέτρα σχετικά με πρόσωπα ή αγαθά που ευρισκονται στο κράτος αυτό, τα οποία προβλέπονται από το δίκαιο αυτού του κράτους μέλους έστω και αν το δικαστήριο άλλου κράτους μέλους έχει, σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, διεθνή δικαιοδοσία για την ουσία της υποθέσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ

Άρθρο 13

Έννοια του όρου «απόφαση»

1. Ως «απόφαση», κατά την έννοια του παρόντος κανονισμού, νοείται κάθε απόφαση διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης γάμου εκδιδόμενη από δικαστήριο κράτους μέλους, καθώς και κάθε απόφαση που αφορά τη γονική μέριμνα των συζύγων και λαμβάνεται επ' ευκαιρία των ανωτέρω διαδικασιών γαμικών διαφορών, οποιαδήποτε και εάν είναι η ονομασία της, όπως «απόφαση», «διαταγή» ή «διάταξη».

2. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται επίσης για τον καθορισμό του ποσού των εξόδων και δαπανών σε δίκες που διεξάγονται βάσει του παρόντος κανονισμού και για την εκτέλεση διαταγών ή εντολών πληρωμής των εν λόγω εξόδων και δαπανών.

3. Για τους σκοπούς της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, τα δημόσια έγγραφα που έχουν εκδοθεί και είναι εκτελεστά σε κράτος μέλος καθώς και οι συμβιβασμοί που καταρτίζονται ενώπιον δικαστηρίου κατά τη διάρκεια δίκης και είναι εκτελεστοί στο κράτος μέλος όπου συνήφθησαν, αναγνωρίζονται και καθίστανται εκτελεστοί(ά) υπό τους ίδιους όρους όπως και οι αποφάσεις που αναφέρονται στη παράγραφο 1.

ΤΜΗΜΑ 1

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

Άρθρο 14

Αναγνώριση αποφάσεων

1. Οι αποφάσεις που εκδίδονται σε ένα κράτος μέλος αναγνωρίζονται στα υπόλοιπα κράτη μέλη χωρίς να απαιτείται ιδιαίτερη διαδικασία.

2. Ειδικότερα, και με την επιφύλαξη της παραγράφου 3, οποιοδήποτε κράτος μέλος μπορεί να επιφέρει τροποποιήσεις χωρίς ειδική διαδικασία στα ληξιαρχικά βιβλία του, βάσει αποφάσεως διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης γάμου που εκδίδεται σε άλλο κράτος μέλος και δεν επιδέχεται περαιτέρω ένδικα μέσα κατά το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους.

3. Οποιοσδήποτε ενδιαφερόμενος μπορεί, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπουν τα τμήματα 2 και 3 του παρόντος κεφαλαίου, να ζητήσει την έκδοση απόφασης για την αναγνώριση ή μη αναγνώριση της απόφασης.

4. Εάν η επίκληση της αναγνώρισεως γίνεται παρεμπιπτόντως ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους, το δικαστήριο αυτό έχει διεθνή δικαιοδοσία να κρίνει σχετικά.

Άρθρο 15

Λόγοι μη αναγνώρισης

1. Αποφάσεις που αφορούν διαζύγιο, δικαστικό χωρισμό ή ακύρωση γάμου δεν αναγνωρίζονται:

α) αν η αναγνώριση αντίκειται προδήλως στη δημόσια τάξη του κράτους μέλους όπου ζητείται η αναγνώριση·

β) αν το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο δεν έχει επιδοθεί ή κοινοποιηθεί στον ερημοδικήσαντα εναγόμενο νομοτύπως και εμπροθέσμως, ώστε να μπορεί να αμυνθεί εκτός εάν βεβαιωθεί ότι ο εναγόμενος έχει δεχθεί την απόφαση κατά τρόπο μη επιδεχόμενο αμφισβήτησης·

γ) αν η απόφαση δεν συμβιβάζεται με απόφαση που έχει εκδοθεί μεταξύ των ίδιων διαδίκων στο κράτος μέλος όπου ζητείται η αναγνώριση·

δ) αν η απόφαση δεν συμβιβάζεται με απόφαση που εκδόθηκε προγενέστερα μεταξύ των ίδιων σε άλλο κράτος μέλος ή σε τρίτο κράτος, εφόσον η προγενέστερη απόφαση συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την αναγνώρισή της στο κράτος μέλος όπου ζητείται η αναγνώριση.

2. Απόφαση σχετική με τη γονική μέριμνα των συζύγων που έχει εκδοθεί στα πλαίσια δίκης περί γαμικών διαφορών, όπως αναφέρεται στο άρθρο 13, δεν αναγνωρίζεται:

α) αν η αναγνώριση αντίκειται προδήλως στη δημόσια τάξη του κράτους μέλους όπου ζητείται η αναγνώριση, λαμβάνοντας υπόψη τα μείζονα συμφέροντα του τέκνου·

β) αν εκδόθηκε, εκτός περιπτώσεων κατεπείγοντος, χωρίς να δοθεί στο τέκνο η ευκαιρία να ακουσθεί κατά παράβαση θεμελιωδών δικονομικών αρχών του κράτους μέλους όπου ζητείται η αναγνώριση·

γ) αν το εισαγωγικό της δίκης ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο δεν έχει επιδοθεί ή κοινοποιηθεί στον ερημοδικήσαντα διάδικο νομοτύπως και εμπροθέσμως ώστε να μπορεί να αμυνθεί, εκτός αν βεβαιωθεί ότι ο διάδικος αυτός έχει δεχθεί την απόφαση κατά τρόπο μη επιδεχόμενο αμφισβήτησης·

δ) κατόπιν αιτήματος προσώπου που ισχυρίζεται ότι η απόφαση παραβιάζει την άσκηση της γονικής μέριμνας του, εάν η απόφαση εκδόθηκε χωρίς να δοθεί στο πρόσωπο αυτό η ευκαιρία να ακουσθεί·

ε) αν η απόφαση δεν συμβιβάζεται με μεταγενέστερη απόφαση σχετική με τη γονική μέριμνα που εκδόθηκε στο κράτος μέλος όπου ζητείται η αναγνώριση, ή

στ) αν η απόφαση δεν συμβιβάζεται με μεταγενέστερη απόφαση σχετική με τη γονική μέριμνα που εκδόθηκε σε άλλο κράτος μέλος ή στην τρίτη χώρα συνήθους διαμονής του τέκνου, εφόσον η μεταγενέστερη απόφαση συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την αναγνώρισή της στο κράτος όπου ζητείται η αναγνώριση.

Άρθρο 16

Απαγόρευση έρευνας της δικαιοδοσίας του δικαστηρίου προελεύσεως

Δεν ερευνάται η δικαιοδοσία του δικαστηρίου του κράτους μέλους προελεύσεως. Το κριτήριο της δημόσιας τάξης που προβλέπεται στο άρθρο 15 παράγραφος 1 στοιχείο α) και παράγραφος 2 στοιχεία α) δεν εφαρμόζεται στους κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας των άρθρων 2 έως 8.

Άρθρο 17

Διαφορές μεταξύ των εφαρμοστέων δικαίων

Αποφάσεις που αφορούν διαζύγιο, δικαστικό χωρισμό ή ακύρωση γάμου δεν μπορούν να μην αναγνωρίζονται επειδή η νομοθεσία του κράτους μέλους όπου ζητείται η αναγνώριση δεν επιτρέπει διαζύγιο, δικαστικό χωρισμό ή ακύρωση γάμου βάσει των ίδιων πραγματικών περιστάσεων.

Άρθρο 18

Απαγόρευση της αναθεώρησης επί της ουσίας

Αποκλείεται σε οποιαδήποτε περίπτωση η επί της ουσίας αναθεώρηση αποφάσεως.

Άρθρο 19

Αναστολή διαδικασίας

Το δικαστήριο κράτους μέλους, όπου ζητείται αναγνώριση αποφάσεως που εκδόθηκε σε άλλο κράτος μέλος, μπορεί να αναστείλει την διαδικασία, αν η απόφαση αυτή έχει προσβληθεί με τακτικό ένδικο μέσο.

ΤΜΗΜΑ 2

ΕΚΤΕΛΕΣΗ

Άρθρο 20

Εκτελεστές αποφάσεις

Απόφαση, που εκδόθηκε σε κράτος μέλος για την άσκηση της γονικής μέριμνας επί κοινού τέκνου των διαδίκων και είναι εκτελεστή σε αυτό το κράτος μέλος, εκτελείται σε άλλο κράτος μέλος, αφού κηρυχθεί εκεί εκτελεστή, με αίτηση κάθε ενδιαφερόμενου.

Άρθρο 21

Κατά τόπον αρμόδια δικαστήρια

1. Η αίτηση υποβάλλεται:

- στο Βέλγιο στο «Tribunal de première instance», ή το «Rechtbank van eerste aanleg» ή το «Erstinstanzlichen Gericht»,
- στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, στο «Familiengericht»,
- στην Ελλάδα, στο «Μονομελές Πρωτοδικείο»,
- στην Ισπανία, στο «Juzgado de Primera Instancia»,
- στην Γαλλία, στον πρόεδρο του «Tribunal de grande instance»,
- στην Ιταλία, στο «Corte d'appello»,
- στο Λουξεμβούργο, στον πρόεδρο του «Tribunal d'arrondissement»,
- στην Αυστρία, στο «Bezirksgericht»,
- στις Κάτω Χώρες, στον πρόεδρο του «Arrondissementsrechtbank»,
- στην Πορτογαλία, στο «Tribunal de Comarca» ή στο «Tribunal de família»,
- στην Φινλανδία, στο «käräjäoikeus/tingsrätt»,
- στην Σουηδία, στο «Svea hovrätt».

2. Το κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο σε σχέση με μια αίτηση εκτέλεσης καθορίζεται από τον τόπο της συνήθους διαμονής του προσώπου, κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση, ή από τον τόπο της συνήθους διαμονής του τέκνου, με το οποίο συνδέεται η αίτηση.

Εάν ουδείς από τους τόπους που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο δεν βρίσκεται στο κράτος μέλος όπου ζητείται η εκτέλεση, το κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο καθορίζεται από τον τόπο εκτέλεσης.

3. Σε σχέση με τις διαδικασίες του άρθρου 14 παράγραφος 3, το κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο καθορίζεται από το εσωτερικό δίκαιο του κράτους μέλους, στο οποίο κινείται η διαδικασία αναγνώρισης ή μη αναγνώρισης.

Άρθρο 22

Διαδικασία εκτέλεσης

1. Η αίτηση υποβάλλεται σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους όπου ζητείται η εκτέλεση.

2. Ο αιτών οφείλει να προβεί σε εκλογή κατοικίας στην περιφέρεια του δικαστηρίου στο οποίο απευθύνεται. Αν πάντως το δίκαιο του κράτους μέλους εκτέλεσεως δεν προβλέπει την εκλογή κατοικίας, ο αιτών διορίζει αντίκλητο.

3. Στην αίτηση επισυνάπτονται τα έγγραφα που αναφέρονται στα άρθρα 33 και 34.

Άρθρο 23

Απόφαση του δικαστηρίου

1. Το δικαστήριο στο οποίο υποβάλλεται η αίτηση αποφασίζει αμελλητί. Ο διάδικος, κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση, δεν έχει στο στάδιο αυτό της διαδικασίας δικαίωμα υποβολής παρατηρήσεων.

2. Η αίτηση μπορεί να απορριφθεί μόνο για έναν από τους λόγους που προβλέπονται στο άρθρο 15.

3. Αποκλείεται, σε οποιαδήποτε περίπτωση, η επί της ουσίας αναθεώρηση αποφάσεως.

Άρθρο 24

Επίδοση ή κοινοποίηση της απόφασης

Η απόφαση επί της αιτήσεως επιδίδεται ή κοινοποιείται αμελλητί στον αιτούντα, επιμελεία του γραμματέα του δικαστηρίου, όπως προβλέπει το δίκαιο του κράτους μέλους όπου ζητείται η εκτέλεση.

Άρθρο 25

Προσφυγή κατά της αποφάσεως εκτέλεσεως

1. Αν η εκτέλεση επιτραπεί, το πρόσωπο κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση μπορεί να προσφύγει κατά της αποφάσεως μέσα σε ένα μήνα από την επίδοση ή κοινοποίησή της.

2. Αν το πρόσωπο αυτό έχει τη συνήθη διαμονή του σε κράτος μέλος άλλο από εκείνο στο οποίο εκδόθηκε η απόφαση που επιτρέπει την εκτέλεση, η προθεσμία είναι δύο μήνες από την ημέρα που του έγινε η επίδοση ή κοινοποίηση προσωπικά ή στην κατοικία του. Η προθεσμία αυτή δεν παρεκτείνεται λόγω αποστάσεως.

Άρθρο 26

Δικαστήριο προσφυγής και ένδικα μέσα

1. Η προσφυγή κατά της αποφάσεως που επιτρέπει την εκτέλεση ασκείται, κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας:

- στο Βέλγιο, στο «Tribunal de première instance» ή στο «Rechtbank van eerste aanleg» ή στο «Erstinstanzliches Gericht»,
- στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, στο «Oberlandesgericht»,
- στην Ελλάδα, στο «Εφετείο»,
- στην Ισπανία, στο «Audiencia Provincial»,
- στην Γαλλία, στο «Cour d'appel»,
- στην Ιταλία, στο «Corte d'appello»,
- στο Λουξεμβούργο, στο «Cour d'appel»,
- στις Κάτω Χώρες, στο «Arrondissementsrechtbank»,
- στην Αυστρία, στο «Bezirksgericht»,
- στην Πορτογαλία, στο «Tribunal de Relação»,
- στην Φινλανδία, στο «hovioikeus/hovrätten»,
- στην Σουηδία, στο «Svea hovrätt».

2. Κατά της αποφάσεως επί της προσφυγής μπορεί να ασκηθεί:

- στο Βέλγιο, την Ελλάδα, την Ισπανία, τη Γαλλία, την Ιταλία, το Λουξεμβούργο και τις Κάτω Χώρες, μόνον αναίρεση,
- στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, μόνον «Rechtsbeschwerde»,
- στην Αυστρία, μόνον «Revisionsrekurs»,
- στην Πορτογαλία, μόνον «recurso restrito à matéria de direito»,
- στην Φινλανδία, μόνον προσφυγή στο «korkein oikeus/högsta domstolen»,
- στη Σουηδία, μόνον προσφυγή στο «Högsta domstolen».

Άρθρο 27

Αναστολή της διαδικασίας

Το δικαστήριο στο οποίο ασκείται η προσφυγή μπορεί, με αίτηση του προσφεύγοντος, να αναστείλει τη διαδικασία, αν κατά της αλλοδαπής αποφάσεως έχει ασκηθεί στο κράτος μέλος προελεύσεως τακτικό ένδικο μέσο ή αν η προθεσμία για την άσκησή του δεν έχει ακόμη λήξει· στην τελευταία περίπτωση, το δικαστήριο μπορεί να τάξει προθεσμία για την άσκησή του ένδικου αυτού μέσου.

Άρθρο 28

Δικαστήριο προσφυγής κατά αποφάσεως που απορρίπτει την αίτηση εκτελέσεως

1. Αν η αίτηση εκτελέσεως απορριφθεί, ο αιτών μπορεί να προσφύγει:

- στο Βέλγιο, στο «Cour d'appel» ή στο «Hof van beroep»,
- στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, στο «Oberlandesgericht»,
- στην Ελλάδα, στο «Εφετείο»,
- στην Ισπανία, στο «Audiencia Provincial»,
- στην Γαλλία, στο «Cour d'appel»,
- στην Ιταλία, στο «Corte d'appello»,
- στο Λουξεμβούργο, στο «Cour d'appel»,
- στις Κάτω Χώρες, στο «Gerechtshof»,
- στην Αυστρία, στο «Bezirksgericht»,
- στην Πορτογαλία, στο «Tribunal de Relação»,
- στη Φινλανδία, στο «hovioikeus/hovrätten»,
- στη Σουηδία, στο «Svea hovrätt».

2. Το πρόσωπο κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση καλείται να παραστεί ενώπιον του δικαστηρίου που εκδικάζει την προσφυγή. Σε περίπτωση ερημοδικίας του, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 10.

Άρθρο 29

Ένδικα μέσα κατά απόφασης επί της προσφυγής κατά απορριπτικής αποφάσεως

Η απόφαση επί της προσφυγής που προβλέπεται στο άρθρο 28 μπορεί να προσβληθεί:

- στο Βέλγιο, την Ελλάδα, την Ισπανία, τη Γαλλία, την Ιταλία, το Λουξεμβούργο και τις Κάτω Χώρες, μόνον με αναίρεση,
- στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, μόνον με «Rechtsbeschwerde»,
- στην Αυστρία, μόνον με «Revisionsrekurs»,
- στην Πορτογαλία μόνον με «recurso restrito à matéria de direito»,
- στην Φινλανδία, μόνον με προσφυγή στο «korkein oikeus/högsta domstolen»,
- στη Σουηδία, μόνον με προσφυγή στο «Högsta domstolen».

Άρθρο 30

Μερική εκτέλεση

1. Αν η αλλοδαπή απόφαση απεφάνθη επί πολλών αξιώσεων και δεν μπορεί να κηρυχθεί εκτελεστή στο σύνολό της, το δικαστήριο την κηρύσσει εκτελεστή ως προς μία ή περισσότερες από τις αξιώσεις.
2. Ο αιτών μπορεί να ζητήσει μερική εκτέλεση της αποφάσεως.

Άρθρο 31

Δικαστική αρωγή

Ο αιτών στον οποίο έχει παρασχεθεί στο κράτος μέλος προελεύσεως ολικά ή μερικά δικαστική αρωγή ή απαλλαγή από έξοδα και δαπάνες, απολαύει, στο πλαίσιο της διαδικασίας των άρθρων 21 έως 24, της ευμενέστερης μεταχείρισης ή της ευρύτερης απαλλαγής από έξοδα και δαπάνες, που προβλέπει το δικαιο του κράτους μέλους στο οποίο ζητείται η εκτέλεση.

Άρθρο 32

Εγγυοδοσία ή κατάθεση χρηματικού ποσού

Σε διάδικο που ζητεί σε κράτος μέλος την εκτέλεση αποφάσεως η οποία έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος, καμία εγγύηση ή κατάθεση χρηματικού ποσού, ανεξάρτητα από την ονομασία της, δεν μπορεί να επιβληθεί με την αιτιολογία ότι είναι αλλοδαπός ή ότι δεν διαμένει συνήθως στο κράτος εκτελέσεως.

ΤΜΗΜΑ 3

ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 33

Έγγραφα

1. Ο διάδικος που επικαλείται ή αμφισβητεί την αναγνώριση ή ζητεί την εκτέλεση αποφάσεως οφείλει να προσκομίσει:
  - α) αντίγραφο της αποφάσεως, το οποίο να συγκεντρώνει τις αναγκαίες προϋποθέσεις γνησιότητας·
  - β) αν συντρέχει περίπτωση, έγγραφο που να αποδεικνύει ότι ο αιτών απολαμβάνει δικαστικής αρωγής στο κράτος προελεύσεως.
2. Επιπλέον, εφόσον πρόκειται για απόφαση ερήμην, ο διάδικος που επικαλείται την αναγνώριση ή ζητεί την εκτέλεση οφείλει να προσκομίσει:
  - α) το πρωτότυπο ή κυρωμένο αντίγραφο του εγγράφου που να αποδεικνύει ότι το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης ή άλλο ισόδυναμο έγγραφο έχει επιδοθεί ή κοινοποιηθεί στον ερημοδικήσαντα διάδικο, ή
  - β) οποιοδήποτε έγγραφο στο οποίο να δηλώνεται ότι ο εναγόμενος έχει αποδεχθεί την απόφαση κατά τρόπο μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση.

3. Το πρόσωπο που ζητεί την ενημέρωση των ληξιαρχικών βιβλίων ενός κράτους μέλους, όπως αναφέρεται στο άρθρο 14 παράγραφος 2, προσκομίζει επίσης έγγραφο που μαρτυρεί ότι η απόφαση δεν υπόκειται πλέον σε ένδικα μέσα κατά το δικαιο του κράτους μέλους όπου εκδόθηκε.

Άρθρο 34

Άλλα έγγραφα

Ο διάδικος που ζητεί την εκτέλεση οφείλει επίσης να προσκομίσει κάθε έγγραφο κατάλληλο να αποδείξει ότι, κατά το δικαιο του κράτους προελεύσεως, η απόφαση είναι εκτελεστή και έχει επιδοθεί ή κοινοποιηθεί.

Άρθρο 35

Απουσία εγγράφων

1. Αν δεν προσάγονται τα έγγραφα που μνημονεύονται στο άρθρο 33 παράγραφος 1 στοιχείο β) και στο άρθρο 33 παράγραφος 2, το δικαστήριο μπορεί είτε να ορίσει προθεσμία προσαγωγής τους είτε να δεχθεί ισόδυναμα έγγραφα είτε, εφόσον κρίνει ότι έχει επαρκώς ενημερωθεί, να απαλλάξει τον αιτούντα από την υποχρέωση αυτή.
2. Το δικαστήριο μπορεί να ζητήσει την προσαγωγή μεταφράσεως των εγγράφων. Η μετάφραση επικυρώνεται από πρόσωπο που έχει σχετικό δικαίωμα σε ένα από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 36

Επικύρωση ή άλλη ανάλογη διατύπωση

Καμιά επικύρωση ή άλλη ανάλογη διατύπωση δεν απαιτείται για τα έγγραφα που μνημονεύονται στο άρθρο 33, στο άρθρο 34 και στο άρθρο 35 παράγραφος 2, καθώς και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, για το έγγραφο διορισμού αντικλήτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 37

1. Οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού εφαρμόζονται μόνο στις αγωγές που ασκούνται, στα δημόσια έγγραφα που συντάσσονται και στους δικαστικούς συμβιβασμούς που καταρτίζονται ενώπιον δικαστηρίου κατά τη διάρκεια δίκης, μετά την έναρξη της ισχύος του.
2. Αποφάσεις που εκδίδονται μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού κατόπιν αγωγής που έχει ασκηθεί πριν από την ημερομηνία αυτή, αναγνωρίζονται και εκτελούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου III, αν η διεθνής δικαιοδοσία βασίστηκε σε κανόνες σύμφωνους με τις διατάξεις του κεφαλαίου II ή με τις διατάξεις σύμβασης η οποία, κατά την ημερομηνία ασκήσεως της αγωγής, ίσχυε μεταξύ του κράτους μέλους προελεύσεως και του κράτους μέλους αναγνώρισεως ή εκτελέσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V**ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ****Άρθρο 38****Σχέση με τις συμβάσεις**

1. Με επιφύλαξη των άρθρων 37 και 40 και της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, ο παρών κανονισμός αντικαθιστά, μεταξύ των κρατών μελών, τις κατά την έναρξη ισχύος του υφιστάμενες συμβάσεις, συναφθείσες μεταξύ δύο ή περισσότερων κρατών μελών και αφορώσες θέματα τα οποία διέπονται από τον παρόντα κανονισμό.

2. Η Σουηδία και η Φινλανδία έχουν τη δυνατότητα να δηλώσουν ότι ισχύει, εν όλω ή εν μέρει, στις μεταξύ των σχέσεις, η σύμβαση της 6ης Φεβρουαρίου 1931 μεταξύ Δανίας, Φινλανδίας, Ισλανδίας, Νορβηγίας και Σουηδίας, η οποία περιέχει διατάξεις ιδιωτικού διεθνούς δικαίου σχετικά με το γάμο, την υιοθεσία και την εμμέλεια, καθώς και το τελικό πρωτόκολλο αυτής, αντί και στη θέση των κανόνων του παρόντος κανονισμού. Οι δηλώσεις αυτές δημοσιεύονται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* ως παράρτημα του κανονισμού. Αυτά τα κράτη μέλη μπορούν να δηλώσουν ανά πάσα στιγμή ότι τις ανακαλούν εν όλω ή εν μέρει.

Η αρχή της μη εισαγωγής διακρίσεων λόγω ιθαγενείας μεταξύ των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης τηρείται.

Τα κριτήρια αρμοδιότητας σε κάθε συμφωνία που θα συναφθεί μεταξύ των αναφερομένων στο πρώτο εδάφιο κρατών μελών και θα αφορά θέματα ρυθμιζόμενα στον παρόντα κανονισμό, ευθυγραμμίζονται με τα προβλεπόμενα στον παρόντα κανονισμό.

Οι αποφάσεις που εκδίδονται σε ένα από τα σκανδιναβικά κράτη που έχει προβεί στη δήλωση του πρώτου εδαφίου, βάσει δικαιοδοσίας που αντιστοιχεί σε περίπτωση δικαιοδοσίας που προβλέπεται στο κεφάλαιο II, αναγνωρίζονται και εκτελούνται στα υπόλοιπα κράτη μέλη σύμφωνα με τους κανόνες που προβλέπονται στον τίτλο III αυτού.

3. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή:

- α) αντίγραφο των συμφωνιών ή σχεδίων συμφωνιών που αναφέρονται στην παράγραφο 2 πρώτο και τρίτο εδάφιο, καθώς και των ομοιόμορφων νόμων που τις θέτουν σε ισχύ·
- β) κάθε καταγγελία ή τροποποίηση των συμφωνιών αυτών ή των ομοιόμορφων νόμων.

Άρθρο 39**Σχέση με ορισμένες πολυμερείς συμβάσεις**

Στις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών, στις οποίες τα κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη, ο παρών κανονισμός υπερισχύει των ακόλουθων συμβάσεων, στο βαθμό που οι εν λόγω συμβάσεις αφορούν θέματα διεπόμενα από αυτόν:

- σύμβαση της Χάγης, της 5ης Οκτωβρίου 1961, σχετικά με την αρμοδιότητα των αρχών και το εφαρμοστέο δίκαιο όσον αφορά την προστασία των ανηλίκων,

- σύμβαση του Λουξεμβούργου, της 8ης Σεπτεμβρίου 1967, για την αναγνώριση αποφάσεων που αφορούν το κύρος γάμων,

- σύμβαση της Χάγης, της 1ης Ιουνίου 1970, για την αναγνώριση αποφάσεων διαζυγίου και δικαστικού χωρισμού,

- ευρωπαϊκή σύμβαση, της 20ής Μαΐου 1980, για την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε θέματα επιμέλειας των τέκνων και για την αποκατάσταση της επιμέλειάς τους,

- σύμβαση της Χάγης, της 19ης Οκτωβρίου 1996, σχετικά με την αρμοδιότητα, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση, την εκτέλεση και τη συνεργασία σε θέματα γονικής ευθύνης και μέτρων προστασίας των παιδιών, εφόσον το παιδί έχει τη συνήθη διαμονή του σε κράτος μέλος.

Άρθρο 40**Έκταση των αποτελεσμάτων**

1. Οι συμφωνίες και οι συμβάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 38 παράγραφος 1 και στο άρθρο 39, εξακολουθούν να παράγουν αποτελέσματα στα θέματα στα οποία ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται.

2. Εξακολουθούν να παράγουν αποτελέσματα ως προς τις αποφάσεις που εκδόθηκαν και τα δημόσια έγγραφα που συντάχθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 41**Συμφωνίες μεταξύ κρατών μελών**

1. Δύο ή περισσότερα κράτη μέλη μπορούν να συνάπτουν μεταξύ τους συμβάσεις ή συμφωνίες με στόχο τη συμπλήρωση των διατάξεων του παρόντος κανονισμού ή τη διευκόλυνση της εφαρμογής του.

Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή:

- α) αντίγραφο αυτών των σχεδίων συμφωνιών·
- β) τυχόν καταγγελία ή τροποποίηση των εν λόγω συμφωνιών.

2. Σε καμία περίπτωση αυτές οι συμβάσεις ή συμφωνίες δεν μπορούν να παρεκκλίνουν από τα κεφάλαια II και III.

Άρθρο 42**Συνθήκες με την Αγία Έδρα**

1. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τη διεθνή συμφωνία (concordat) μεταξύ της Αγίας Έδρας και της Πορτογαλίας, η οποία υπογράφηκε στην Πόλη του Βατικανού στις 7 Μαΐου 1940.

2. Κάθε απόφαση σχετικά με ελαττωματικό γάμο η οποία εκδόθηκε κατ' εφαρμογή της συμφωνίας που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, αναγνωρίζεται στα κράτη μέλη υπό τους όρους του κεφαλαίου III του παρόντος κανονισμού.

3. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 εφαρμόζονται επίσης στις ακόλουθες διεθνείς συμφωνίες (concordats) με την Αγία Έδρα:

- συνθήκη του Λατερανού (Concordato lateranense) της 11ης Φεβρουαρίου 1929 μεταξύ της Ιταλίας και της Αγίας Έδρας, όπως τροποποιήθηκε από τη συμφωνία και το πρόσθετο πρωτόκολλό της που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 18 Φεβρουαρίου 1984,
- συμφωνία μεταξύ της Αγίας Έδρας και της Ισπανίας περί νομικών υποθέσεων, της 3ης Ιανουαρίου 1979.

4. Τα οικεία κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή:

- α) αντίγραφο των συνθηκών που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 3·
- β) τυχόν καταγγελία ή τροποποίηση των εν λόγω συνθηκών.

Άρθρο 43

Κράτη μέλη με δύο ή περισσότερα συστήματα δικαίου

Στα κράτη μέλη όπου εφαρμόζονται σε διαφορετικές εδαφικές ενότητες δύο ή περισσότερα συστήματα δικαίου ή σύνολα κανόνων, αφορώντα τα θέματα που διέπονται από τον παρόντα κανονισμό:

- α) κάθε αναφορά στη συνήθη διαμονή στο οικείο κράτος μέλος αφορά τη συνήθη διαμονή σε μια εδαφική ενότητα·
- β) κάθε αναφορά στην ιθαγένεια αφορά την εδαφική ενότητα που ορίζεται από το δικαιο του οικείου κράτους·
- γ) κάθε αναφορά στην αρχή καράτους μέλους, που έχει επιληφθεί αιτήσεως διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης γάμου, αναφέρονται στην αρχή της εδαφικής ενότητας που έχει επιληφθεί αυτής της αίτησης·

- δ) κάθε αναφορά στους κανόνες του κράτους μέλους στο οποίο ζητείται η αναγνώριση ή η εκτέλεση αφορά τους κανόνες της εδαφικής ενότητας στην οποία γίνεται επίκληση της δικαστικής αρμοδιότητας, της αναγνώρισης ή της εκτέλεσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 44

Επανεξέταση

Πέντε έτη το αργότερο από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, και ιδίως των άρθρων 38, 41, 42 και 44. Η έκθεση αυτή συνοδεύεται, ενδεχομένως, από προτάσεις προσαρμογής του κανονισμού.

Άρθρο 45

Τροποποίηση των καταλόγων των δικαστηρίων και των ενδίκων μέσων

Ο καθορισμός των δικαστηρίων ή των ενδίκων μέσων που αναφέρονται στο άρθρο 21 παράγραφος 1, στο άρθρο 26 παράγραφοι 1 και 2, στο άρθρο 28 παράγραφος 1 και στο άρθρο 29 μπορεί να τροποποιηθεί με απόφαση του Συμβουλίου.

Άρθρο 46

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.